

Základní mapy ČR středního měřítka

Státní mapová díla (6)

ZMSM

- relativně samostatné soubory map měřítek (původně):
 - 1:10 000, 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000
- dnes nová měřítková řada
 - 10, 25, 50, 200, 500, 1 : 1 000 000
- vydávány od r. 1970 doposud
- pro potřeby národního hospodářství, státní správy, územního plánování – mimo AČR
- nové mapování jen výjimečně – pouze polohopis (velké změny)

Historický vývoj

- vládní usnesení č. 327 z 18.9.1968 „O používání souřadnicových systémů a geodetických a kartografických materiálů na území ČSSR“
 - řada administrativních omezení
 - topografické mapy se zobrazenou s. sítí S-42 nemožné používat v civilním sektoru
- 1969: návrh vytvořit na podkladě topografických map zcela nové mapové dílo
 - jednoznačná působnost civilní zeměměřické služby
 - pro potřeby národního hospodářství a státní správy

-
- radikální a nákladné řešení – nebylo objektivně nutné
 - jednodušší řešení – vypustit z topografických map problémový obsah
 - přesto prosazení nového mapového díla
 - umožněno pravděpodobně i tehdejšími přístupy k řízení národního hospodářství
 - první ZMSM 1970, tvorba a obnova dodnes (1989 podmínky pro zavedení pomínuly)
 - Nařízení vlády 1995 – ZMSM uznány jako za SMD na celém území státu

Geodetické a kartografické základy

- S-JTSK, Bpv
- S-JTSK méně vhodné pro mapy středního měřítká – neumožňuje zobrazovat rozsáhlejší území za hranicemi státu (účel x souř. systém)
- z hlediska kartografického vyjádření – značkový klíč řešen pro každé měřítko zvlášť, Vzorové listy a Seznamy mapových značek

Klad a označení mapových listů

- řešeno v zobrazovací rovině S-JTSK
- vychází se z mapy 1:200 000
- klad listů vytvořen umělou konstrukcí pravidelně se sbíhajících čar, které velmi hrubě sledují směr poledníků
- ML všech měřítek jsou lichoběžníky s rovnoběžnou horní a spodní základnou a výškou 38 cm (ZM 200 rozdíl spodní a horní strany vždy o 6 mm) → jednotlivé listy téhož měřítka však nemají obecně stejné rozměry, délky úhlopříček ani plochu.
- souřadnice jejich rohů nejsou okrouhlé hodnoty v rovinném systému S-JTSK ani v zeměpisných souřadnicích

■ další mapy vznikají dělením:

Měřítko	Výchozí mapa	Dělení	Počet listů	Příklad označení	Počet listů v ČR
1 : 200 000				24	19
1 : 100 000	ZM200	2 × 2	4	24-1	59
1 : 50 000	ZM100	2 × 2	4	24-11	211
1 : 25 000	ZM50	2 × 2	4	24-111	787
1 : 10 000	ZM50	5 × 5	25	24-11-01	4555

- ZM 200 – název nejvýznamnějšího sídla zobrazeného na mapě a dvojice čísel (vrstvy 0-4, sloupce 1-8)
 - Brno 24 (nebo jen 24)
- číslování řešeno v rozsahu celého území federace
- ZM 100, ZM 50 a ZM 25 – vznik postupnou lineární interpolací (půlení stran nejbližšího měřítka)
- 24-1, 24-11, 24-111 „-“ není pomlčka, ale spojovník (není tam mezera☺)
- vydavatelem všech ZMSM je ČÚZK, zpracovatelé jsou KÚ a Zeměměřický úřad v Praze

Obsah, úprava a užité vlastnosti

- relativně samostatná mapová díla jednotlivých měřítek
- všechny obsahují polohopis, výškopis, popis a mimorámové údaje
- standardizované geografické názvosloví

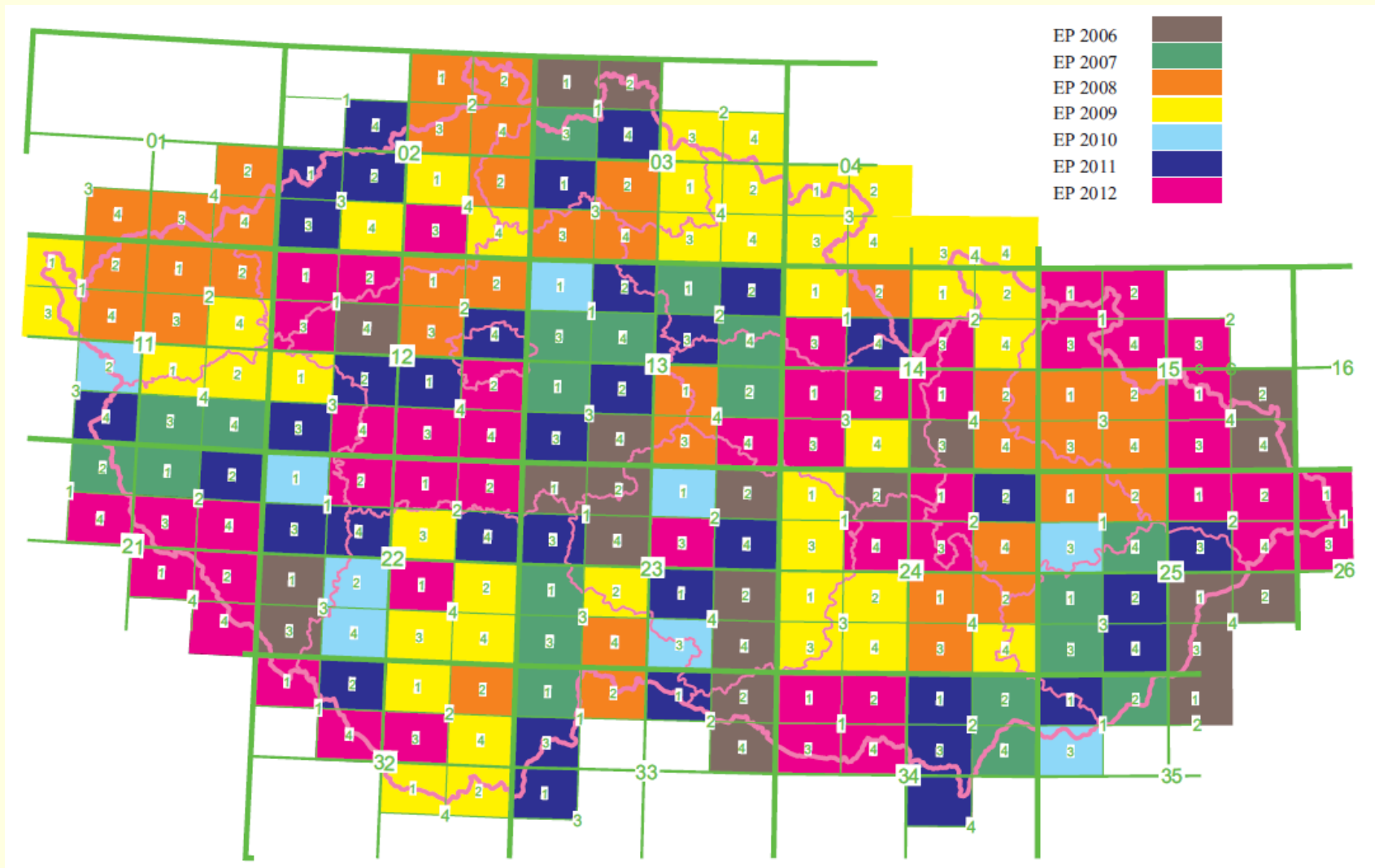
ZM 10

- vznik grafickým přepracováním topografické mapy 1:10 000
- 1. vydání 1971-1988
- průběžná aktualizace a obnova podle naléhavosti
- 4572 mapových listů (dle ČÚZK)
- do r. 1991 ve společné správě Generálního štábu AČR a Správy geodézie a kartografie
- 1991 odňato AČR a dáno plně civilnímu rezortu (ČÚZK)

ZM 10

- 2001 započato s tvorbou nové rastrové ZM 10
- odvozována ze ZABAGEDu, návaznost vydávání ZM 10 na jeho aktualizaci
- pokryto celé území ČR
- standardně TIFF soubory s .TFW georeferenčním souborem
- alternativně WGS-84 a možno i S-42
- rozměr mapového listu 2 x 2 km
- hustota 400 dpi

Ediční plán ZM 10

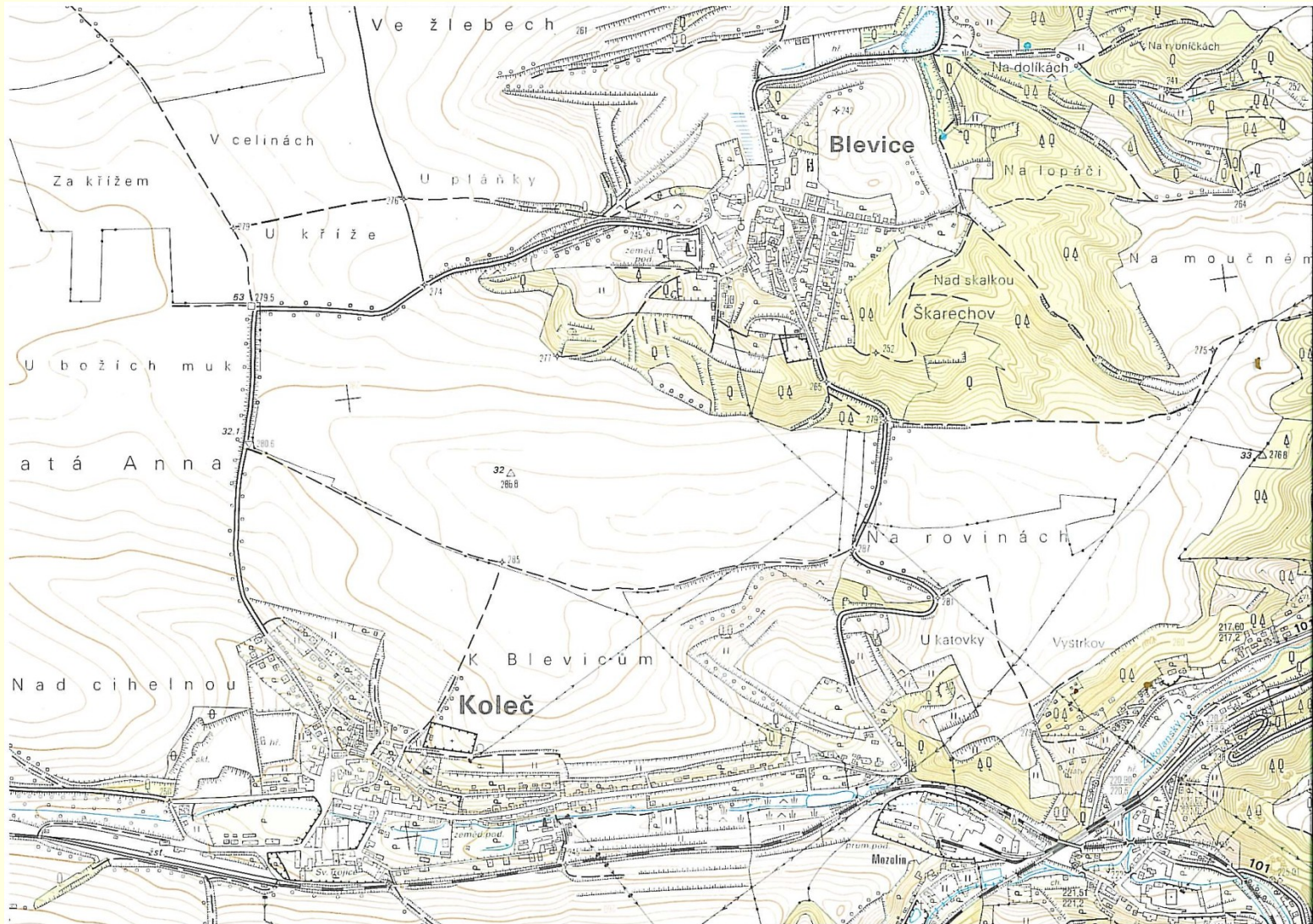
Další specifika ZM 10

- od roku 2001 možno získávat po vrstvách
- 10 rastrových vrstev nebo zakoupení kterékoli z nich
- výchozí formáty .CIT, TIFF a k tomu .TFW georeference
- jiný vzhled, než u tištěných map – optimalizováno pro digitální prostředí (viz přístupná data přes WMS ČÚZK v PC učebně Z1)

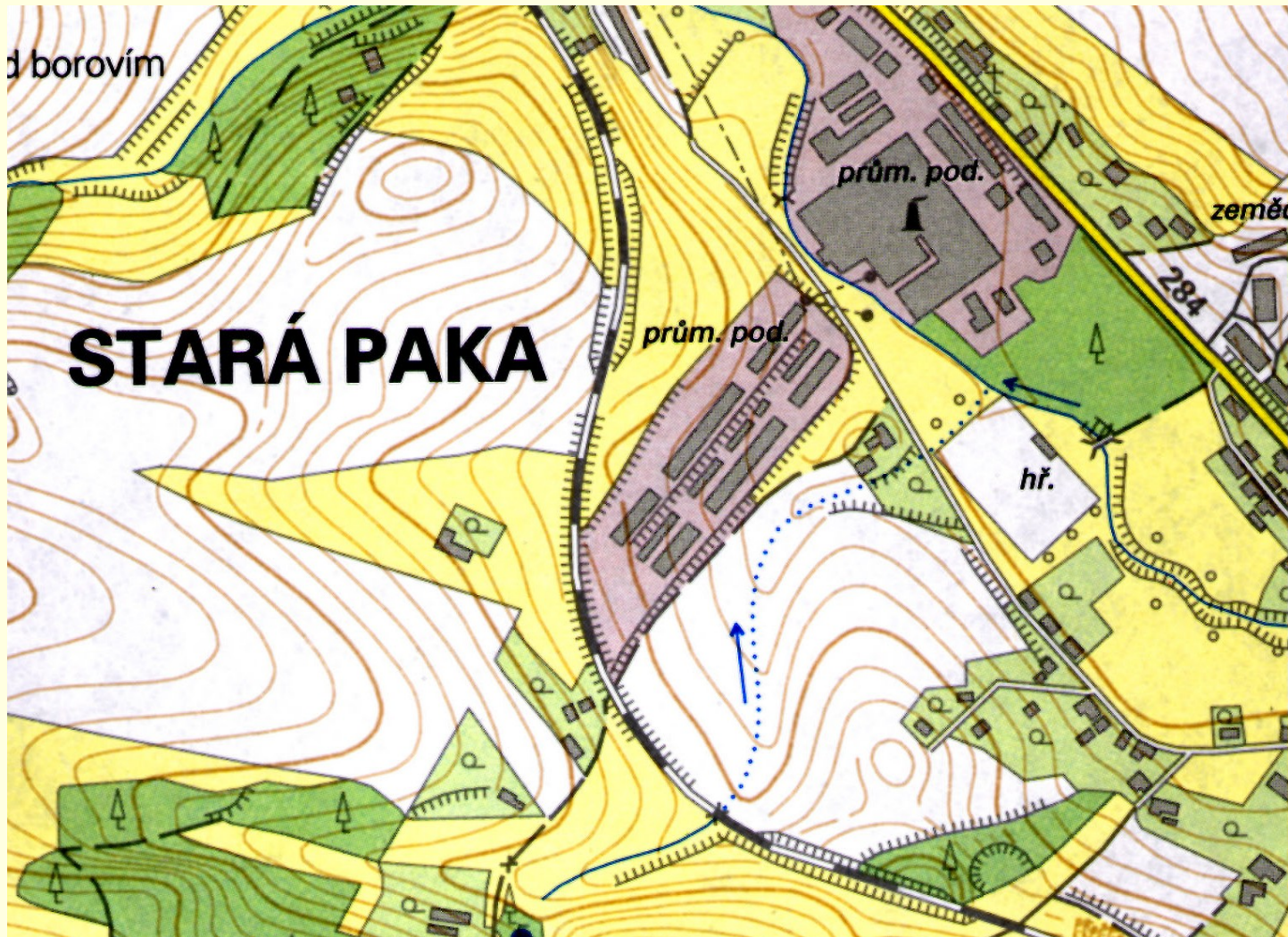
- polohopis
 - sídla, komunikace, hospodářské a kulturní objekty
 - druhy porostu, katastrální a správní hranice
 - po 1.1.1992 i polohové a výškové pole, pravoúhlá souř. síť po 1km
- správní členění i v mimorámových údajích
- v rámových údajích rysky v S-JTSK i φ , λ
- výškopis
 - převzat z TM
 - vrstevnice po 2 m (1 m, 5 m), šrafy, výškové kóty
 - představuje největší jednotné měřítko výškopisu jednotného v rámci ČR
- popis – sídla, geogr. názvosloví, druhové označení objektů

- pětibarevný tisk offsetem
 - šedohnědá
 - modrá
 - šedozelená
 - šedá
 - hnědá
- méně výrazné barvy, předpokládané využití mapy jako podklad
- digitální verze - ZABAGED

ZM 10 původní

ZM 10 nové koncepce

Legenda ZM 10

Sídla a jednotlivé objekty

	budova, blok budov		metec
	budova s popisem		čerpa
	zničená budova, rozvalina		větrný
	veřejný krytý průjezd		kůlna
	kostel; kaple		parko
	tovární komín; průmyslový podnik		lyžařs
	ústí šachty v provozu; mimo provoz		elektr
	věžovitá stavba		dálko
	hájovna		dopra
	pošta		kame
	kříž, sloup; mohyla, pomník		beton
	hřbitov		opěrn
			histor

Popis

DUBÍ	město	Výrovka	jměnc
BEDŘČ	část města	Pastviska	pozer
Vlkov	obec	HEJLÍK	pohoi
Zálesí	část obce	LABE	splavi
Radobyl	místní část, samota	Mastník	vodní

Komunikace

	železnice neelektrizovaná, jednokolejná	D1	dálnice
	železnice neelektrizovaná, dvou a více kolejná	R10	rychlostní silnice
	železnice elektrizovaná, jednokolejná	64	silnice I. třídy
	železnice elektrizovaná, dvou a více kolejná	149	silnice II. třídy
	železnice úzkorozchodná		silnice III. třídy, neevidovaná silnice
	vlečka		dálnice, rychlostní silnice ve stavbě
	vlečka úzkorozchodná		silnice ve stavbě
	železnice ve stavbě		průtah silnice I. a II. tř. sídle
	železniční tunel		silniční tunel
	železnice s kolejištěm, železniční stanice		polní a lesní cesta udržovaná hlavní spojovací cesta
	železniční zastávka		polní a lesní cesta neudržovaná
	lyžařský vleč se stožáry		pěšina
	visutá lanová dráha se stožáry		ulice sjízdná
	pozemní lanová dráha		ulice nesjízdná
	tramvajová dráha		most
	metro - povrchový úsek		lávka
	hraniční přechod silniční, železniční, pro pěší, vodní		propustek; podchod

Souřadnicové sítě

1193	popis pravouhlé souřadnicové sítě systému JTSK v km	47°22'	popis zeměpisné sítě v souřad. systému WGS84
47°22'	popis zeměpisné sítě v souřadnicovém systému JTSK		

Vodstvo

	pramen, studánka; studna, vrt		vodní plocha
	vodní tok do 5 m šířky		vodopád do 5 m; nad 5 m š přehradní hráz
	vodní tok nad 5 m šířky		jez do 5 m; nad 5 m šířky
	podzemní vodní tok		plavební komora
	občasný vodní tok		přehradní hráz s komunikací
	ochranná hráz, sypaný val do 10 m šířky		jez s lávkou
	ochranná hráz, sypaný val nad 10 m šířky		přívaz
	směr vodního toku		brod
	lázeňské zřídlo, kašna		akvadukt do 5 m; nad 5 m š.
	vodojem věžový		shybka (podtok) do 5 m; nad 5 m šířky
	usazovací nádrž, odkaliště		

Porost, povrch a využití půdy

	louka, pastvina; povrchová těžba, lom, halda		orná a ostatní půda, účelový areál
	ovocný sad, zahrada; okrasná zahrada, park		močál, bažina
	vinice; chmelnice		hájovna, hrad, chatová kolonie, Kempink, koupaliště, ostatní léčebná zařízení, rekreační zástavba, skanzen, tábořiště, zámek, ZOO
	lesní půda se stromy; lesní půda s křov. porostem		autobusové nádraží, čerpací stanice pohon. hmot, čistírna odpadních vod, přečerpávací stanice, přístav, rozvodna, skládka, transformovna
	lesní půda s kosodřevinou; lesní průsek		
	osamělý strom; lesík		
	stromořadí, úzký pruh lesa		
	živý plot		

Hranice

	státní hranice		hranice městské části v Praze, měst. části nebo měst. obvodu ve statutárních městech
	krajská hranice		přibližná hranice
	okresní hranice, hranice městského obvodu v Praze		hranice chráněného území
	obecní hranice		hranice porostu a užívání půdy
	hranice katastrálního území		

Terénní reliéf

	vrstevnice základní		terénní stupeň, násep, zářez, srázný břeh
	vrstevnice zdůrazněná		jáma, terénní stupeň
	vrstevnice doplňková		řada nahromaděných kamenů
	vrstevnice pomocná		osamělá skála, balvan
	vrstevnice se spádovkami		skupina balvanů
	rokle, výmol		vstup do jeskyně
	skalní útvar		kótovaný bod
	sesuv půdy, kamenitá a štěrkovitá suť		

Body bodových polí

	trigonometrický bod		přidružený bod
	zhušťovací bod		trvale signalizovaný bod polohového bodového pole
	výbrany bod ČSTS se souř. určenými v systému ETRS-89, základní nivelační bod, bod základní geodynamické sítě, absolutní tíhový bod		bod výškového bodového pole
			bod tíhového bodového pole

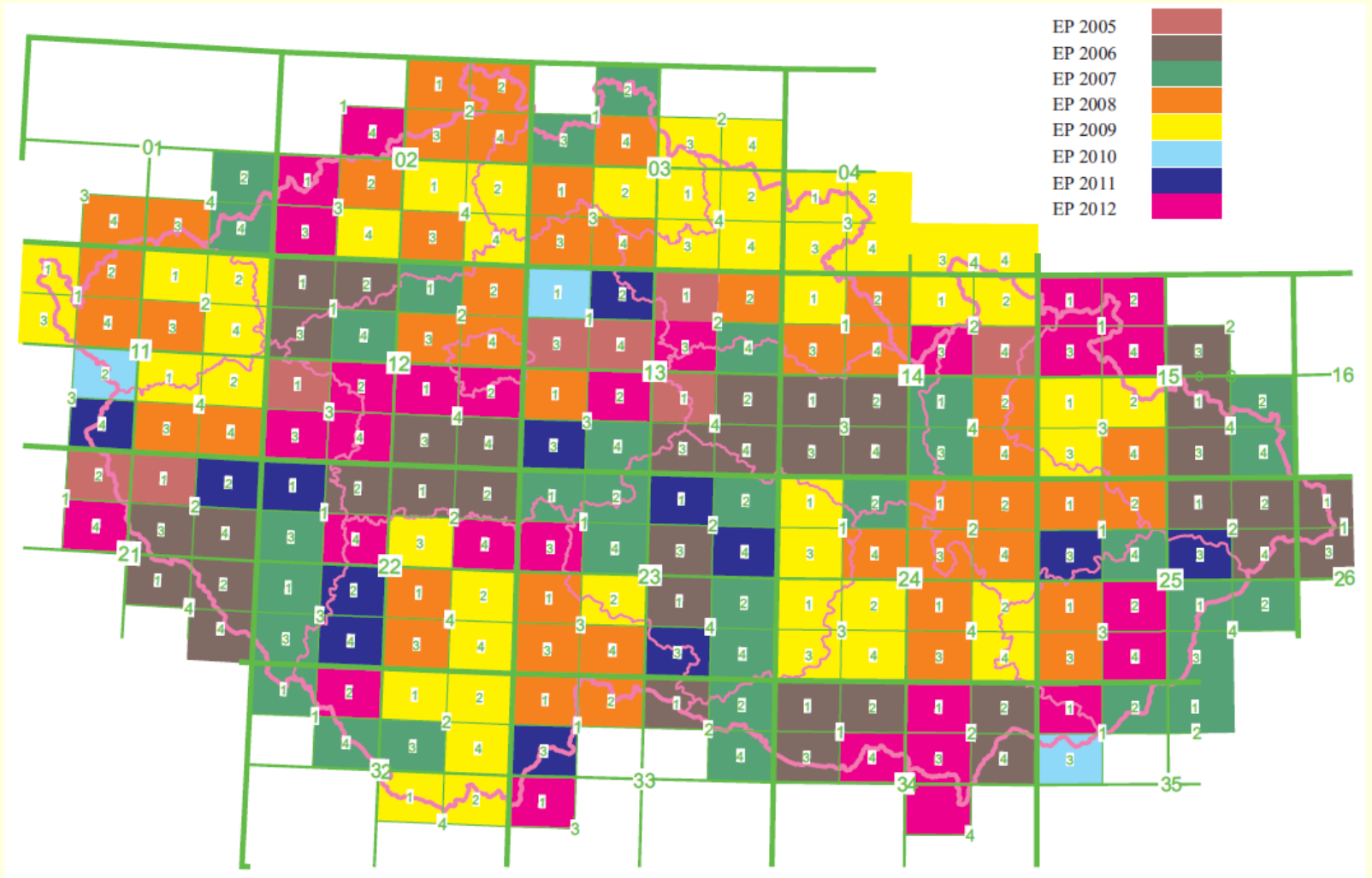
ZM 25

- prozatímní verze z topografickým map 1 : 25 000 při zachování značkového klíče!
- novější verze - vznik odvozením ze ZM 10
- 1995 – obě verze přibližně ve stejném poměru, dnes dokončena pro celou ČR
- obnova navazuje na ZM 10
- barevné zpracování jako ZM 10
- stejně jako u ZM 10 po r. 1993 obsah doplněn souřadnicovou sítí (1km) a zeměpisnou sítí
- 787 mapových listů

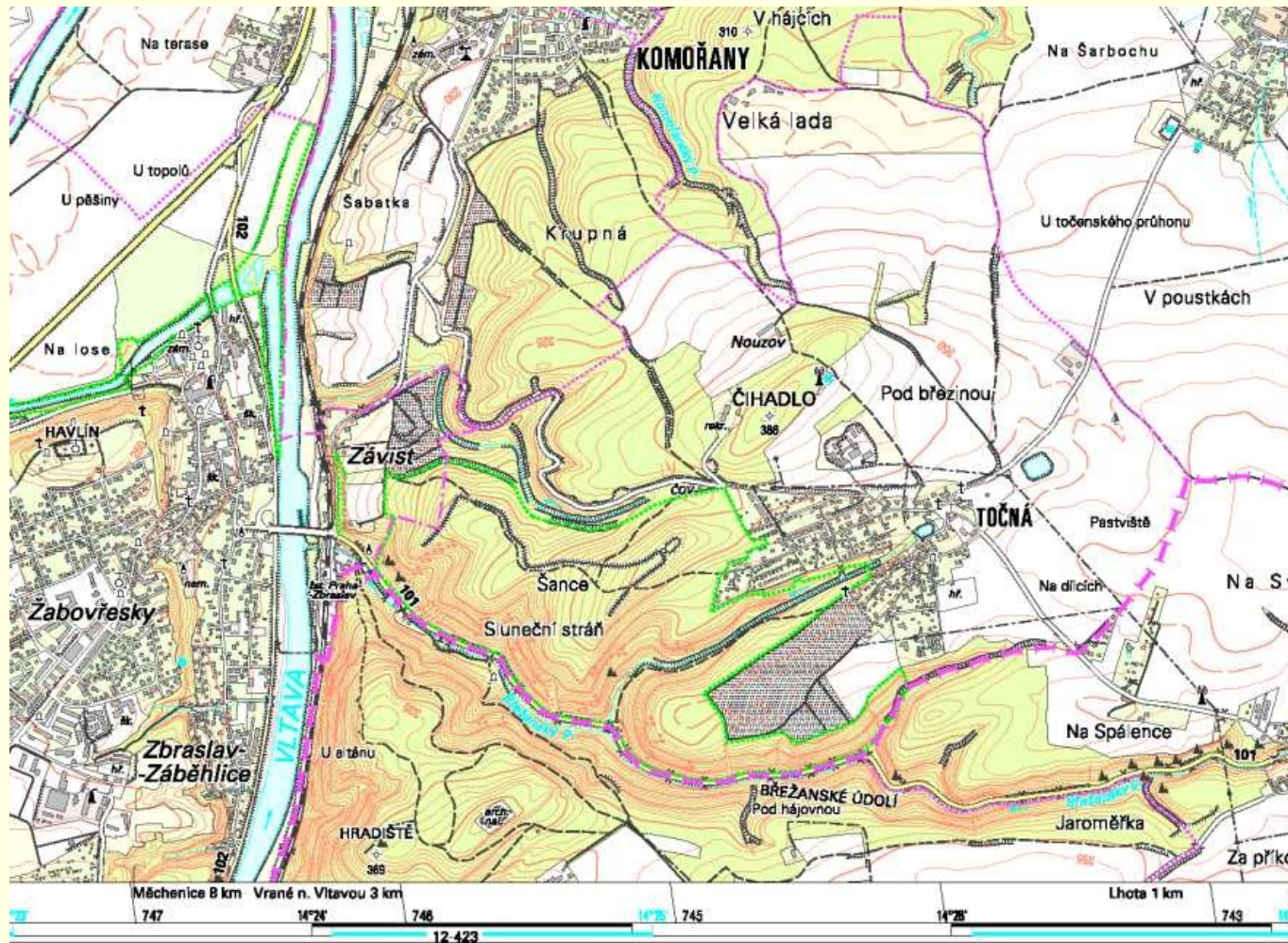
ZM 25

- mapové listy čtverce 5 x 5km
- od roku 2005 vytváření nové ZM 25 odvozované přímo ze ZABAGEDu
- formáty, rozlišení, distribuce po vrstvách stejné jako u ZM 10, ale také u ostatních Základních map středních měřítek

Ediční plán ZM25

ZM 25 nové koncepce

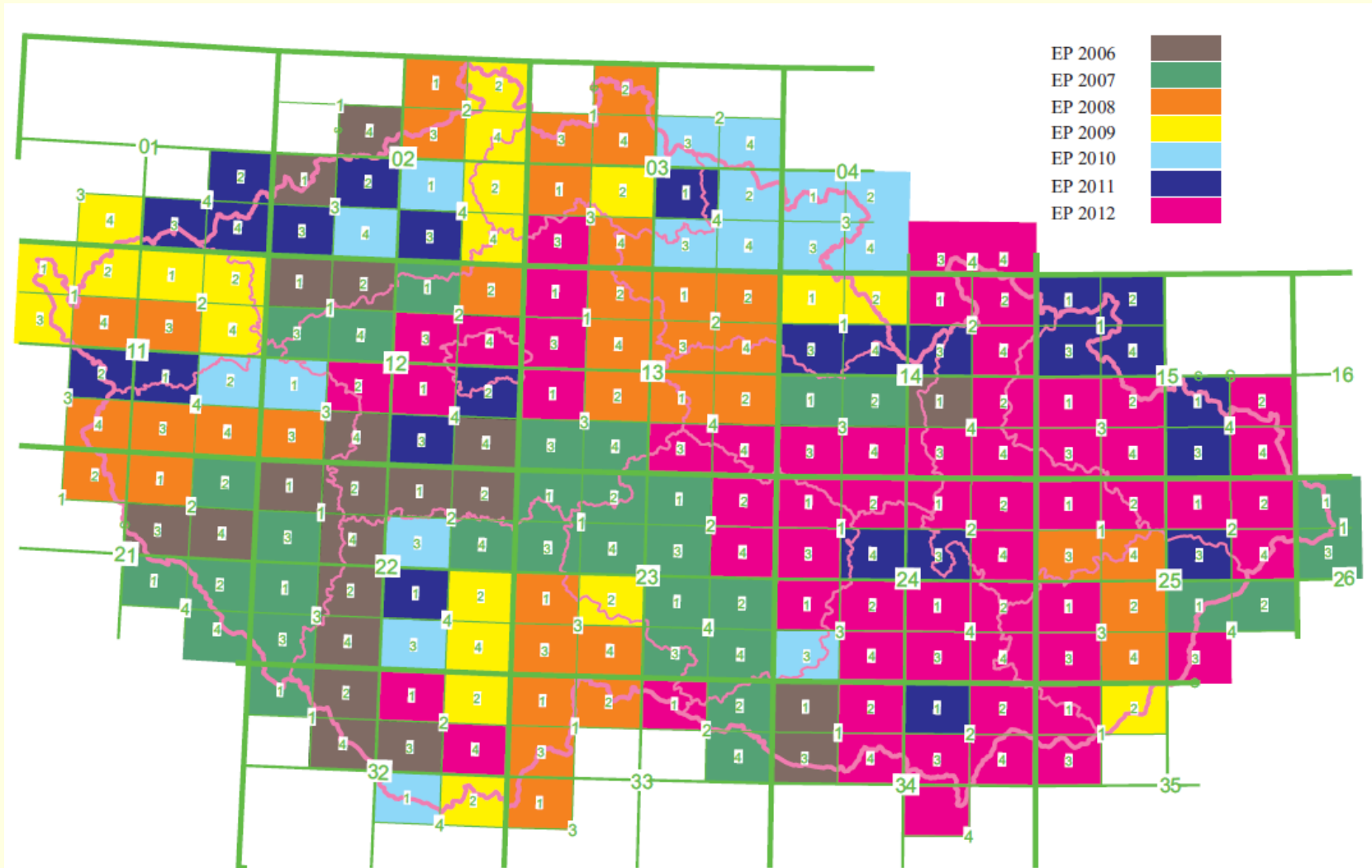
1:25 000

1 cm = 250 m

ZM50

- vznik odvozením z topografických map 1:50 000 jako 1. měřítko ZM (1972-1973) pro celou ČR
- vytvořen zvláštní značkový klíč
- šestibarevný tisk
- karmínově červená barva administrativních hranic
- aktualizace pomocí „kyvadlové mapy změn“ vedené na KÚ
- častým podkladem pro odvětvové tematické mapy
- 211 mapových listů
- dokončeno 12. února 2008
- opět odvozováno přímo ze ZABAGEDu

Aktualizace ZM50

ZM 50 původní

ZM 50 nové koncepce

ZM 50 legenda

VYSVĚTLIVKY

bloky budov, ulice • jednotlivé objekty • chatová zástavba

hřbitov • zničená budova, rozvalina

kostel • hrad • zámek • zřícenina • věžovitá stavba

přístav • letiště • stadion • lyžařský můstek

elektrické vedení velmi vysokého napětí (VVN)

dálkový produktovod (nadzemní)

železnice neelektrizovaná jednokolejná s tunelem

železnice neelektrizovaná vícekolejná s přejezdem

železnice elektrizovaná

železnice úzkorozchodná

železniční vlečka

lanová dráha

železniční stanice • železniční zastávka

dálnice • rychlostní silnice

silnice I. tř. s tunelem

silnice II. tř. s mostem a propustkem

silnice III. tř. • neevidovaná silnice

dálnice a silnice ve stavbě

udržovaná cesta s lávkou

neudržovaná cesta

pěšina

mimoúrovňňové křížení silnic (nadjezdy a podjezdy)

hraniční přechod silniční, železniční, pro pěší, vodní

vodní tok stálý povrchový • podzemní část toku

vodní tok občasný

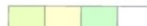
akvadukt • shybka • jez

přívoz

usazovací nádrž, zatopená těžební jáma • močál

les • louka, pastvina • zahrada, sad, park, vinice, chmelnice • orná a ostatní půda

státní hranice

krajská hranice, v zahraničí hranice vyšší správní jednotky

okresní hranice, v hl. m. Praze hranice obvodu obecní hranice

hranice katastrálního území (územně technické jednotky)

hranice dosud nestanovena

hranice městského obvodu nebo městské části ve statut. městech a hl. m. Praze

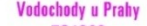
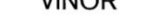
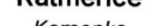
nesouvisající území obce (enkláva)

hranice národního parku (NP), chráněné krajinné oblasti (CHKO)

vrstevnice • terénní stupeň, jáma skály • jeskyně • kótovaný bod

BLOVICE

Ratměřice

Kamenka

VINOŘ

město • část města **STARÁ HUŤ**

obec • část obce **Skrýšov**

místní část • samota **Podleší**

městský obvod nebo městská část ve statut. městech a hl. m. Praze

Velikost popisu sídel odpovídá počtu obyvatel.

Vodochody u Prahy
784362

název a identifikační číslo katastrálního území (územně technické jednotky)

Černousy

název katastrálního území (územně technické jednotky) shodný s názvem sídla

Na vršku

les, alej, hon, pole, cesta

ZM 100

- vznik prostým optickomechanickým zmenšením a montáží ZM 50 bez kartografické generalizace
- sedmibarevný tisk s popisy v černé barvě
- nejsou zobrazovány souřadnicové sítě – účel jako přehledná mapa
- aktualizace obsahu v návaznosti na ZM 50
- 59 mapových listů
- **dnes vypuštěna z měřítkové řady**

ZM 100

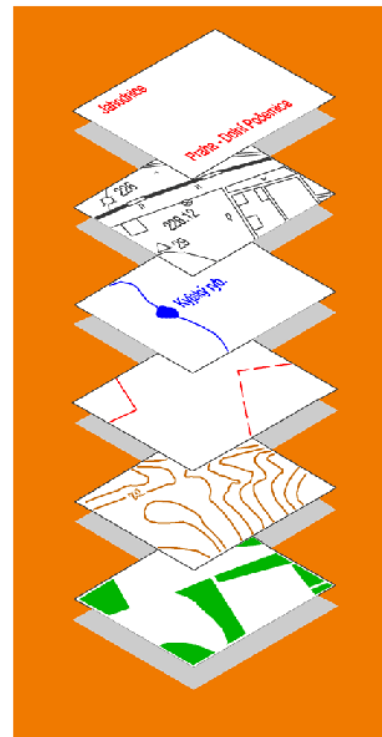
ZM 200

- vznik odvozením z topografických map
- u obnovených vydání doplnění kartograficky generalizovaných změn podle ZM 50
- klíč téměř totožný se ZM 50, redukován počet značek
- šestibarevný tisk s administrativními hranicemi v karmínově červené barvě
- 19 mapových listů

ZM 200 nové koncepce

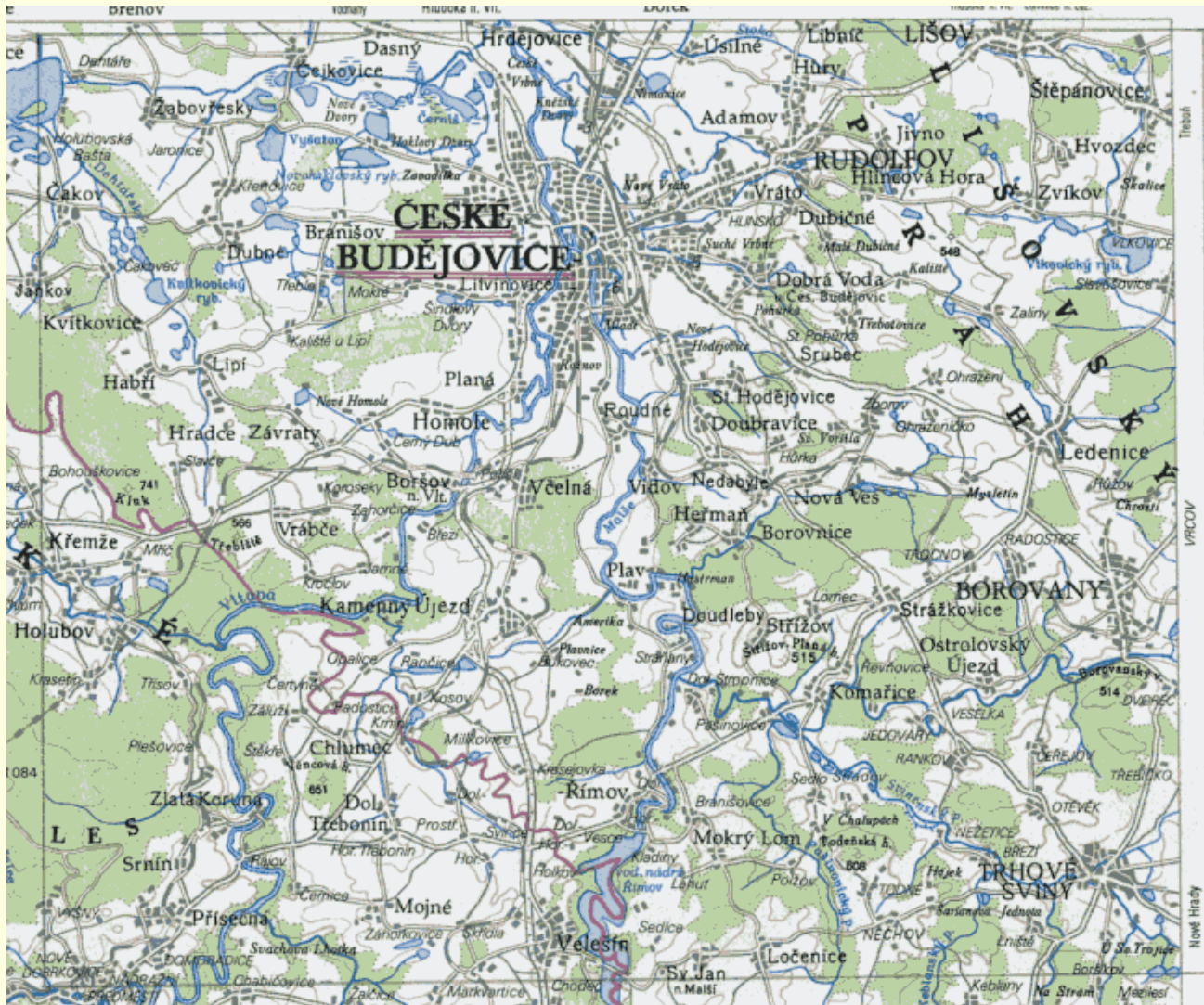
- získáno skenováním jednotlivých tiskových podkladů Základní mapy 1 : 200 000
- aktuálnost odpovídá vždy tiskovým podkladům posledního vydání mapy
- čtverec 50 x 50km

RZM 200 - obsah a pořadí vrstev :

názvosloví	(+)
polohopis	(p)
vodstvo	(v)
správní hranice	(a)
výškopis	(r)
porosty	(l)

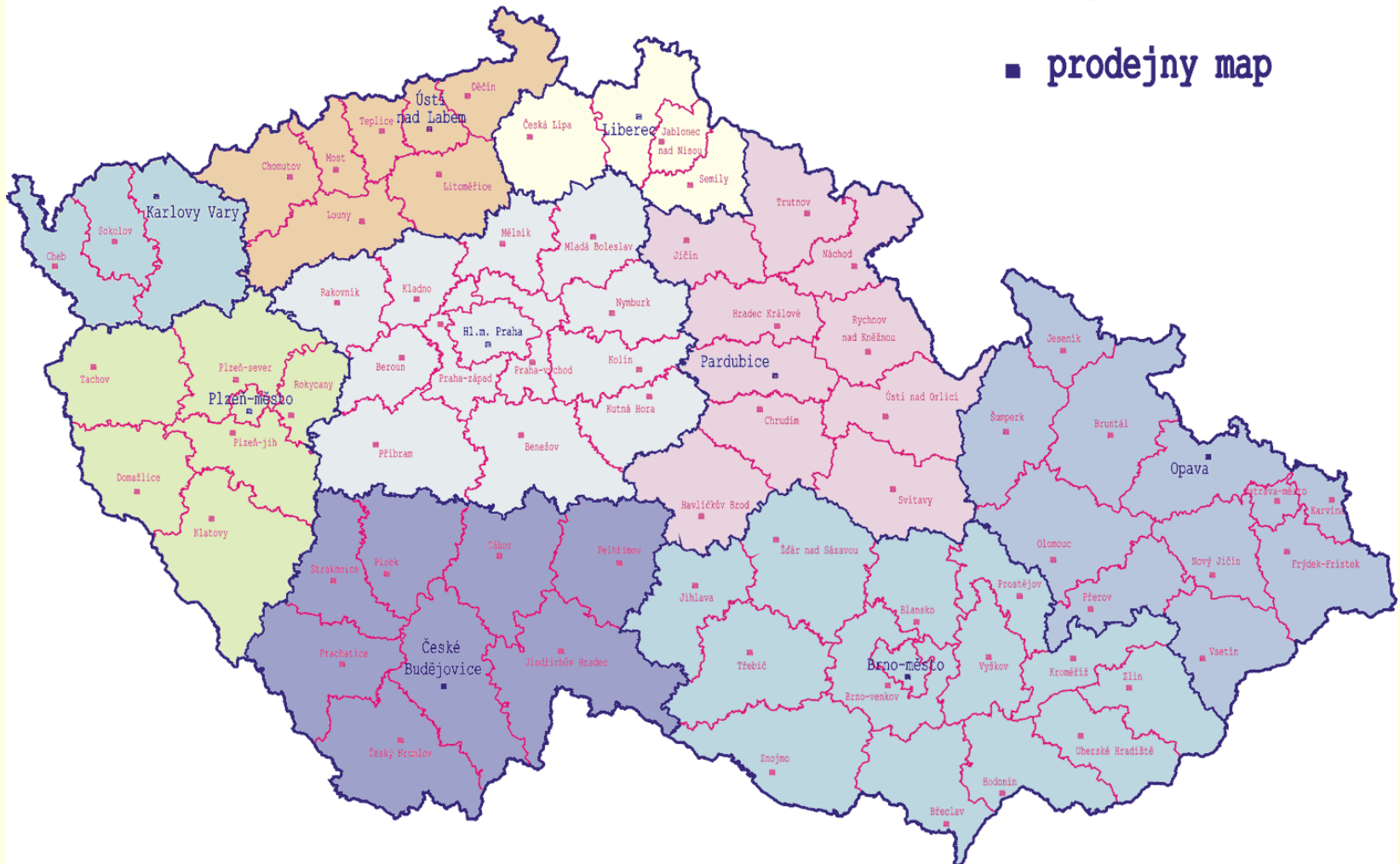
ZM 200

Delimitace prodejen map

Delimitace prodejen map

■ prodejny map

-
- vydavatel ZM ČR – ČÚZK
 - zpracovatel – KÚ a ZÚ

 - prodej ve specializovaných prodejnách
 - Brno – přestěhování z Běhounské k Vaňkovce (Úzká 471/6)

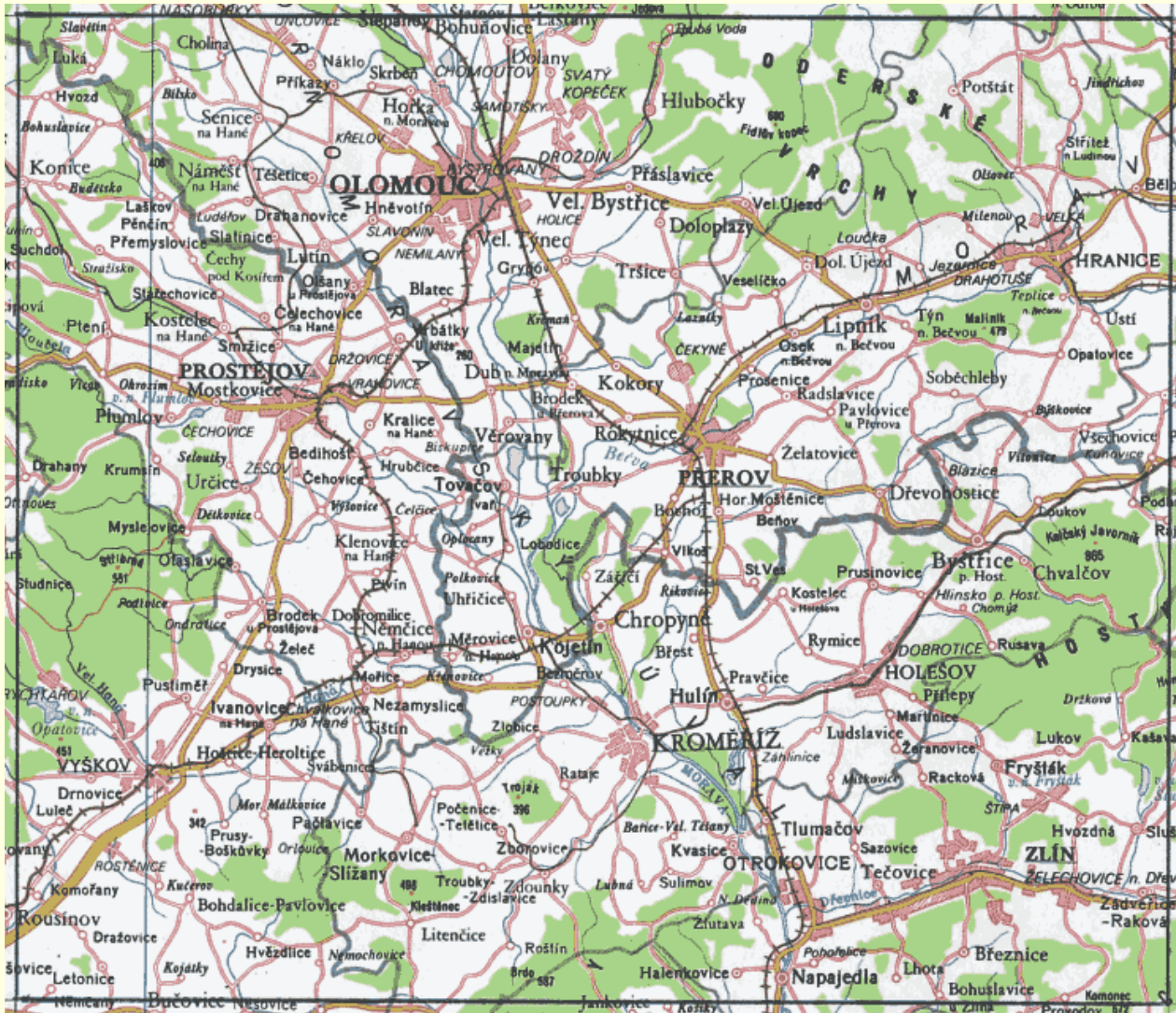
Předpokládaný vývoj

- nejasný:
 - mapy středních měřítek přesahující rozsah státního území – nevýhodný systém S-JTSK (např. v rámci EU)
 - na státní úrovni velká hodnota, silná státní podpora
- předpokládalo se po r. 1989 sjednocení map středních měřítek. V rámci EU probíhá sjednocení už 50 let neúspěšně
- úspěšně jen na úrovni vojensko-politické, na bázi standardu NATO
- návrh AČR – zrušit ZM X návrh ČÚZK přepracovat WGS do S-JTSK

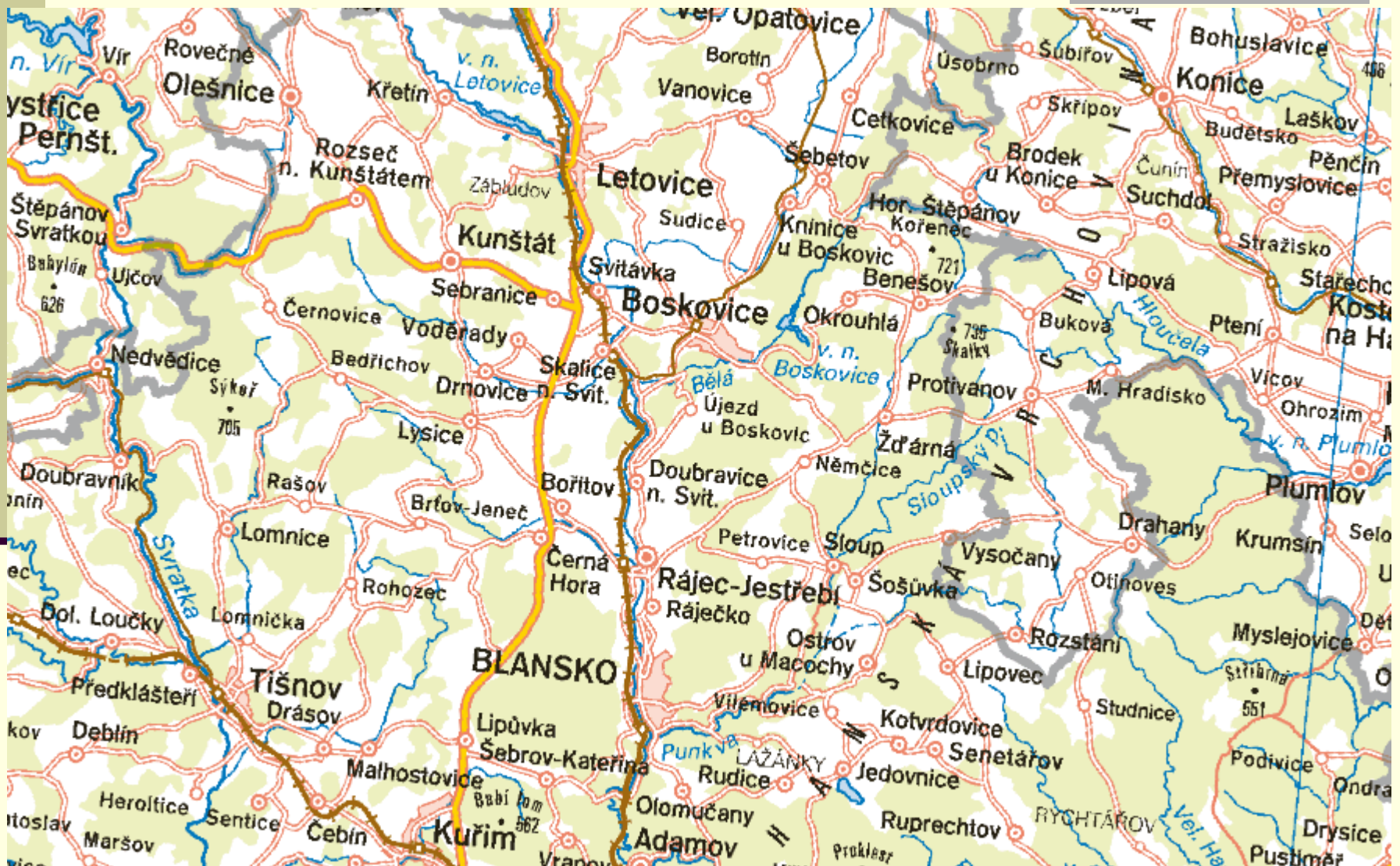
Mapa České republiky 1:500 000

- 1. vydání 1993
- polohopis, popis, vodstvo, lesy, železnice, výplň silnic, hranice okresů
- lze doplnit 8. vrstvou: výškopis z Fyzickogeografické mapy ČR
- v Křovákovi...
- 2 varianty: barevná celková, barevná po vrstvách
- prodává se i varianta do rámu
- 500 dpi

RZM 500 původní

RZM 500 nové koncepce

Mapa České republiky 1:1 000 000

- odpovídá tiskovým podkladům posledního vydání mapy
- 7 vrstev: polohopis, popis, vodstvo, lesy, železnice, výplň silnic, hranice okresů
- 2 varianty: barevná celková (500 dpi), barevná po vrstvách (1016 dpi)

Mapa ČR 1 : 1 000 000

